

TARTALOM

TÁVOL A SZÜLŐFÖLDTŐL (<i>Cholnoky Győző</i>)	7
--	---

TANULMÁNYOK

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI MOZAIK

Niederhauser Emil: A francia forradalom hármasszövege a 19. századi Kelet-Európában	8
Fried István: Emigráció és labirintus	18
Stark Tamás: Migrációs folyamatok a második világháború alatt	29

MAGYAROK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN ÉS A VILÁGBAN

Tóth Pál Péter: Magyarok a nagyvilágban	40
Pomogáts Béla: Magyar irodalom Nyugaton	47
Szarka László: A városi magyar népesség számának alakulása a Magyarországgal szomszédos országokban (1910–2000)	57
Hamberger Judit: A szlovákok az MKP kormányzati szerepéről	68
Vigh Károly: A német és a magyar kisebbség sorsa Csehszlovákiában a második világháború után	81

PORTRÉ AZ EURÓPAI NÉPCSOPORTOKRÓL

Zsebők Csaba: A macedónkérdés 1878-tól az első világháború végéig és a macedón nemzet kialakulásának kezdetei	88
---	----

SZEMLE

NEMZETI TUDAT. NEMZETI ÉS ETNIKAI FOLYAMATOK

Joseph Pungur (szerk.): A nemzeti kisebbségek teológiája (<i>Vadász Rezső</i>)	104
Wiltshire, Kenneth – Castles, Stephen: A társadalmi átalakulások kezelése és tanulmányozása (<i>Vadász Rezső</i>)	113
Ball, Richard: Az egyéni érdek, a közösségi érdek és a gazdasági fejlődés kapcsolatai (<i>Vadász Rezső</i>)	118
Ortega, Andres – Areilza, José M. de: Törés és folytonosság az Európai Unión belül (<i>Kakasy Judit</i>)	123
Kiliánová, Gabriela – Popelková, Katarína, Vrzqulová, Monika – Zajonc, Juraj: A szlovákok és Szlovákia mai területe <i>Az Osztrák–Magyar Monarchia írásban és képfen</i> című enciklopédiában (<i>Futala Tibor</i>)	125
Ragaru, Nadege – Dubien, Arnaud (Rip.): Szerbia és a Balkán Milošević bukása után nyolc hónappal (<i>Kakasy Judit</i>)	126
Geißler, Rainer: Bevándorlók vagy bűnözők? – Németországi tapasztalatok (<i>Vadász Rezső</i>)	128
Radzik, Ryszard: Lengyel–fehérorosz sztereotípiák a két világháború között (<i>Zoltán András</i>)	131
Messina, Anthony M.: A második világháború utáni migráció hatásai Nagy-Britanniára (<i>Biczó Krisztina</i>)	134
Clague, Christopher – Gleason, Suzanne – Knack, Stephen: A tartós demokrácia alappillérei a fejlődő országokban (<i>Vadász Rezső</i>)	136

Letavajová, Silvia: Férfi–nő-viszony Afganisztánban (<i>Futala Tibor</i>)	139
Onana, Jean-Baptiste: Milyen jövő vár az Afrika déli részén élő fehérekre? (<i>Kakasy Judit</i>)	141

NEMZETI ÉS NEMZETISÉGI IRODALMAK

Bori Imre – Leskovac, Mladen: Csuka Zoltán születésének századik évfordulójára (<i>Cholnoky Olga</i>)	145
Németh Zoltán: „Szobánkba zártan; vágyaink keltette hiánnyal...” (<i>Cholnoky Olga</i>)	147
Ānovič, Sakrat: A lengyelországi fehérorosz irodalom (<i>Zoltán András</i>)	148

KISEBBSÉGEK NYELVHASZNÁLATA

Kamusella, Tomasz D. I.: A nyelv mint a nemzettudat egyik eszköze Közép-Európában (<i>Biczó Krisztina</i>)	151
Bulatova, N. Ā. – Vahtin, N. V. – Nasilov, D. M.: Az észak-oroszországi kis népek nyelvei (<i>Zoltán András</i>)	153
Greń, Zbigniew: A lengyel–cseh–szlovák határvidék nyelvi problémái (<i>Zoltán András</i>)	156

KISEBBSÉGEK KULTÚRÁJA

Nasevič, Űryj: A protestantizmus szerepe a fehérorosz nemzeti tudat kialakulásában (<i>Zoltán András</i>)	158
Geier, Wolfgang: Az ortodox egyház helyzete Kelet- és Délkelet-Európában (<i>Tarján Miklós</i>)	159
Kučera, Matűs: A szlovák múzeumok ezredfordulós kiállítása (<i>Futala Tibor</i>)	160
Alojzie, Stantić: Dicséretessék a Jézus Krisztus! Őrülnek-e a vendégnek? (<i>Cholnoky Olga</i>)	162
Holthof, Marc: Alkotók, akik nem ijednek meg a saját árnyékuktól (<i>Kakasy Judit</i>)	166
Miškinienė, Galina: A litvániai tatárok szláv nyelvű kéziratái (<i>Zoltán András</i>)	167
Rao, Vijayendra: India szegényeinek népműnepei (<i>Vadász Rezső</i>)	168

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI NÉPEK ÉS ORSZÁGOK KAPCSOLATAI

Somer, Murat: A Jugoszláviára „zűdulő” etnikai polarizáció tanulságai (<i>Vadász Rezső</i>)	171
---	-----

KISEBBSÉGI POLITIKA

Kurth, James: A vallás és az etnikai konfliktusok (<i>Biczó Krisztina</i>)	174
Stiegnitz, Peter: Magyarország etnikai kisebbségei. Egy mintaország törekvése az Európai Unióba (<i>Vadász Rezső</i>)	175
Halvoník, Alexander – Rezník, Jaroslav: A kultúra finanszírozása Szlovákiában; a Kulturális Minisztérium és a Szlovák Matica jövője (<i>Futala Tibor</i>)	178
Gur’ánov, A. □: Szovjet megtorló akciók a lengyelek ellen (<i>Zoltán András</i>)	179
Vodička, Karel: Roma-kérdés és EU-tagság: a szlovák „dupla vagy semmi” (<i>Vadász Rezső</i>)	182
De Néve, Dorothée: Romániai választások: egy tragédia anatómiája (<i>Vadász Rezső</i>)	184
Gordin, Joseph P.: A nyugat-európai etnoregionális pártok választási sorsa (<i>Vadász Rezső</i>)	185
Gleason, Suzanne: Az indiai nők részvétele a politikában (<i>Vadász Rezső</i>)	187

KISEBBSÉGI JOG

Bessis, Sophie (Rip.): Emberi jogok: a szótlanok szószólója – Beszélgetés Mary Robinsonnal (<i>Kakasy Judit</i>)	190
A 2000-ben megtartott szerbiai helyi választások (<i>Yugoslav Survey – Biczó Krisztina</i>)	192

NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK TÖRTÉNETE

Kabuzan, Vladimir Maksimovič: Az európai népesség számának növekedése 1700 és 1920 között (<i>Futala Tibor</i>)	194
Patschovszky, Alexander: Miért igazi forradalom mégis a huszita forradalom? (<i>Futala Tibor</i>)	195
Boeckh, Katrin: Románosítás és represszió. Az Odessza-Transnistria térség egyházpolitikájához (1941–1944) (<i>Tarján Miklós</i>)	197
Agičić, Damir: Horvát nemzetiségű hallgatók a prágai cseh egyetemen 1882 és 1918 között (<i>Futala Tibor</i>)	199
Kucharczyk, Gregorz: Az „Isten, ki Lengyelhont” kezdetű himnikus ének és a porosz cenzúra a 19. század második felében (<i>Futala Tibor</i>)	201
Potulnyckyj, Volodymyr: Az ukrán történelmi gondolkodás a 19. és 20. században: Konceptió és periodizáció (<i>Tarján Miklós</i>)	202

CONTENTS

FAR AWAY FROM HOME (<i>Győző Cholnoky</i>)	7
--	---

STUDIES

A MIDDLE- AND EASTERN EUROPEAN MOSAIC

Emil Niederhauser: The Triple Slogen of the French Revolution in Eastern Europe in the 19 th Century	8
István Fried: Emigration and labyrinth	18
Tamás Stark: Migrations during the Second World War	29

HUNGARIANS IN THE CARPATHIAN BASIN AND IN THE WORLD

Pál Péter Tóth: Hungarians in the World	40
Béla Pomogáts: The Hungarian Literature in Western Europe	47
László Szarka: Changes in the Number of the Hungarian Urban Population in Hungary's Neighbouring Countries (1910–2000)	57
Judit Hamberger: Slovaks about the Governing Role of the PHC	68
Károly Vigh: The Fate of the German and the Hungarian Minorities in Czechoslovakia after the Second World War	81

A PORTRAIT OF THE EUROPEAN ETHNIC GROUPS

Csaba Zsebők: The Macedonian-Question from 1878 until the End of the First World War and The Beginning of the Formation of the Macedonian Nation	88
--	----

REVIEWS

NATIONAL CONSCIOUSNESS. NATIONAL AND ETHNIC PROCESSES

Joseph Pungur (editor): A Theology of National Minorities (<i>Rezső Vadász</i>)	104
Kenneth Wiltshire – Stephen Castles: Management of Social Transformations – Studying Social Transformation (<i>Rezső Vadász</i>)	113
Richard Ball: Individualism, Collectivism and Economic Development (<i>Rezső Vadász</i>)	118
Andres Ortega – José M. de Areilza: Break and Continuity in the European Union (<i>Judit Kakasy</i>)	123
Gabriela Kiliánová – Katarína Popelková: The Slovaks and the Territory of Today's Slovakia in the Encyclopaedia „ <i>The Austro-Hungarian Monarchy in Text and Picture</i> ” (<i>Tibor Futala</i>)	125
Nadege Ragaru – Arnaud Dubien (Rip.): Serbia and the Balkans Eight Months after the Fall of Milošević's Regime (<i>Judit Kakasy</i>)	126
Rainer Geißler: Immigrants or Criminals? – Foreigners in Germany (<i>Rezső Vadász</i>)	128
Ryszard Radzik: Polish–Belorussian Stereotypes between the Two World Wars (<i>András Zoltán</i>)	131
Anthony M. Messina: The impacts of post-WWII migration to Britain (<i>Krisztina Biczó</i>)	134
Christopher Clague – Suzanne Gleason – Knack, Stephen: Determinants of Lasting Democracy in Poor Countries: Culture, Development and Institutions (<i>Rezső Vadász</i>)	136

Silvia Letavajová: The Relationship between Men and Women in Afganistan (<i>Tibor Futala</i>)	139
Jean-Baptiste Onana: The Future of the White Population in Southern Africa (<i>Judit Kakasy</i>)	141
NATIONAL AND MINORITY LITERATURE	
Imre Bori – Mladen Leskovac: To the Anniversary of the 100 th Birthday of Csuka Zoltán (<i>Olga Cholnoky</i>)	145
Zoltán Németh: „Locked in Our Rooms; Alone with Our Desire...” (<i>Olga Cholnoky</i>)	147
Sakrat Ânovič: Belorussian Literature in Poland (<i>András Zoltán</i>)	148
THE LANGUAGE USE OF MINORITIES	
Tomasz D. I. Kamusella: Language as an instrument of nationalism in Central Europe (<i>Krisztina Biczó</i>)	151
Bulatova, N. Â. – Vahtin, N. V. – Nasilov, D. M.: The Languages of the Small Ethnic Groups in Northern Russia (<i>András Zoltán</i>)	153
Zbigniew Greń: The Language Problems in the Polish–Chech–Slovak Border Territory (<i>András Zoltán</i>)	156
THE CULTURE OF MINORITIES	
Ūryj Nasevič: The Role of Protestantism in the Development of Belorussian National Consciousness (<i>András Zoltán</i>)	158
Wolfgang Geier: The Situation of the Orthodox Church in Eastern and South-Eastern Europe (<i>Miklós Tarján</i>)	159
Matúš Kučera: Millennium-Exhibitions in Slovakian Museums (<i>Tibor Futala</i>) ...	160
Stantić Alojzije: Praised Be Our Lord Jesus Christ! Are the Guests Happy? (<i>Olga Cholnoky</i>)	162
Marc Holthof: Creators Who Are Not Afraid of Their Own Shadows (<i>Judit Kakasy</i>)	166
Galina Miškinienė: The Slavonic Manuscripts of the Lithuanian Tartars (<i>András Zoltán</i>)	167
Vijayendra Rao: Poverty and Public Celebrations in Rural India (<i>Rezső Vadász</i>) ...	168
RELATIONS OF THE CENTRAL- AND EASTERN EUROPEAN PEOPLES AND COUNTRIES	
Murat Somer: Cascades of Ethnic Polarization: Lessons from Yugoslavia (<i>Rezső Vadász</i>)	171
MINORITY POLITICS	
James Kurth: Religion and ethnic conflict (<i>Krisztina Biczó</i>)	174
Peter Stiegnitz: Ethnic Minorities in Hungary. The Ambitions of a Model Country into the European Union (<i>Rezső Vadász</i>)	175
Alexander Halvonič – Jaroslav Rezník: The Financing of the Culture in Slovakia; the Future of the Ministry of Culture and the Slovakian Matica (<i>Tibor Futala</i>)	178
Gur’ânov, A. □: Soviet Retaliatory Actions against the Polish (<i>András Zoltán</i>) ...	179
Karel Vodička: Roma-Question and EU-Membership: The Slovakian „Double or Quits” (<i>Rezső Vadász</i>)	182
Dorothee De Néve: Elections in Rumania: The Anatomy of a Tragedy (<i>Rezső Vadász</i>)	184

Joseph P. Gordin: The Electoral Fate of Ethnoregional Parties in Western Europe (<i>Rezső Vadász</i>)	185
Suzanne Gleason: Female Political Participation and Health in India (<i>Rezső Vadász</i>)	187
MINORITY RIGHTS	
Sophie Bessis (Rip.): Human Rights: A Spokesman for the Speechless – An Interview with Mary Robinsonnal (<i>Judit Kakasy</i>)	190
Local election in Serbia, 2000 (<i>Yugoslav Survey – Krisztina Biczó</i>)	192
HISTORY OF NATIONAL AND ETHNIC MINORITIES	
Vladimir Maksimovič Kabuzan: The Growth of the European Population between 1700 and 1920 (<i>Tibor Futala</i>)	194
Alexander Patschovszky: Why was the Hussite Revolution yet a Real Revolution? (<i>Tibor Futala</i>)	195
Katrin Boeckh: Romanisation and Repression. About the Church Policy in the Odessa-Transnistria Region (1941–1944) (<i>Miklós Tarján</i>)	197
Damir Agičić: Croatian Students at the Czech University in Praga between 1882 and 1918 (<i>Tibor Futala</i>)	199
Gregorz Kucharczyk: The Hymnic Song „God Who Poland” and Prussian Censorship in the Second Half of the 19. Century (<i>Tibor Futala</i>)	201
Volodymyr Potulnyckyj: The Ukrainian Historical Thinking in the 19. and 20. Centuries: Conception and Periodization (<i>Miklós Tarján</i>)	202